

پرسشنامه احساس مسئولیت در مورد پیشرفت تحصیلی دانش آموز

برگردان دکتر علی عسگری

Responsibility for Student Achievement (RSA)

The Responsibility for Student Achievement Questionnaire

Guskey, 1981, 1982, 1988

معلم عزیز، میزان موافقت خود به یکی از گزینه های الف یا ب در هر جمله را به صورت درصد بیان کنید. چند درصد با گزینه الف یا ب در هر جمله موافق هستید؟ (جمع گزینه های الف و ب نباید بیشتر از 100 باشد).

1. اگر دانش آموزی در کلاس شما کارش را به خوبی انجام دهد، این به دلیل آن است که...

الف: آن دانش آموز ذاتاً با استعداد است.

ب: شما او را به خوبی تشویق کرده اید. (+)

2. اگر دانش آموزان کلاس، مطلبی را که شما درس داده اید نفهمیده باشند، این امر معمولاً ...

الف: به دلیل آن است که شما مطلب را به خوبی توضیح نداده اید. (-)

ب: به دلیل آن است که دانش آموزان در درک مفاهیم مشکل، دیر آموز هستند.

3. اگر اغلب دانش آموزان شما در امتحانی که از آنها گرفته اید، نمره خوبی کسب کرده اند،.....

الف: به احتمال زیاد، آن امتحان بسیار آسان بوده است.

ب: به احتمال زیاد، دانش آموزان می دانند که شما چه انتظارات و توقعی از آنها دارید. (+)

4. اگر دانش آموزان کلاس، نمی توانند مطلبی را که شما چند لحظه پیش گفته اید را به یاد بیاورند ....

الف: معمولاً به دلیل آن است که شما بر روی مطلب مورد نظر تأکید لازم را نکرده بودید. (-)

ب: معمولاً به دلیل آن است که بعضی از دانش آموزان به اندازه کافی توجه نمی کنند.

5. فرض کنید مدیر شما بیان می کند که شما کارتان را به خوبی انجام می دهید. این زمانی اتفاق می افتد که ...

الف: اغلب دانش آموزان نمرات خوبی کسب کرده باشند. (+)

ب: مدیر بخواهد در معلمان ایجاد انگیزه کند.

6. فرض کنید تدریس شما به طور خاص در یک درس موفقیت آمیز بوده است. این احتمالاً.....

الف: به دلیل آن است که شما توانسته اید مطالب مشکل درس را برای دانش آموزان قابل فهم سازید. (+)

ب: به دلیل آن است که این دانش آموزان معمولاً در تمام درس ها عملکرد خوبی دارند.

7. اگر دانش آموزان شما، مفهومی را خیلی سریع بیاموزند، این به دلیل آن است که
.....

الف: شما در تشویق آنها برای تلاش شان در یادگیری مطالب، موفق عمل کرده
اید. (+)

ب: دانش آموزان شما ذاتاً باهوش هستند.

8. اگر مدیر مدرسه به شما پیشنهاد کرد که بعضی از روش های خود را در کلاس
تغییر دهید. این امر .....
.....

الف: به احتمال زیاد به دلیل آن است که عقیده شخصی او در مورد روش تدریس
اینگونه است.

ب: به احتمال زیاد به دلیل آن است که دانش آموزان شما عملکرد خوبی ندارند. (-)

9. هنگامی که قسمت عمده ای از دانش آموزان کلاس شما خیلی ضعیف عمل می
کنند. این امر معمولاً ....
.....

الف: به دلیل آن است که عملکرد ضعیفشان به سال های قبل تر بر می گردد و به
خوبی تلاش نکرده اند.

ب: به دلیل آن است که شما وقت کافی برای کمک و رفع نیاز آنها نداشته اید.

10. وقتی که دانش آموزان شما به نظر می رسد، بعضی مطالب را به آسانی یاد می
گیرند، این معمولاً .....
.....

الف: به دلیل آن است که دانش آموزان از قبل به آن موضوع علاقه مند بوده اند.

ب: به دلیل آن است که شما به دانش آموزان در سازماندهی مطالب کمک کرده اید. (+)

11. هنگامی که دانش آموزان مطلبی را که شما قبلاً برای آنها توضیح داده اید را فراموش کرده اند، ....

الف: معمولاً به دلیل آن است که اغلب دانش آموزان، مفاهیم جدید را خیلی زود فراموش می کنند.

ب: معمولاً به دلیل آن است که شما دانش آموزان را فعالانه درگیر تدریس نکرده اید. (-)

12. شما وقتی درمی یابید که درس پرسیدن از بعضی از دانش آموزان بسیار مشکل است، معمولاً ...

الف: به دلیل آن است که شما در درس های قبلی، بر روی یادگیری آنها پافشاری نکرده بودید. (-)

ب: به دلیل آن است که آنها دانش آموزان "کند آموزی" در درک و فهم مطالب هستند.

13. فرض کنید شما مطلب جدیدی را به دانش آموزان درس داده اید و اکثر آنها، آن مطلب را به خاطر دارند

الف: احتمالاً به دلیل آن است که شما به مرور قسمت های مشکل پرداخته و آنها را دوباره توضیح داده اید. (+)

ب: احتمالاً به دلیل آن است که آنها از قبل به این موضوع علاقه مند بوده اند.

14. وقتی دانش آموزان شما در یک امتحان بسیار ضعیف عمل می کنند، این به دلیل آن است که ...

الف: از آنها واقعاً نمی توان انتظار خوب درس خواندن داشت.

ب: شما اصراری بر آمادگی مناسب دانش آموزان نداشته اید. (-)

15. هنگامی که والدین، کار شما را به عنوان یک معلم ستایش می کنند، این معمولاً به دلیل آن است که ....

الف: شما برای موفقیت بچه های آنها، تلاش مضاعفی از خود نشان داده اید. (+)

ب: بچه های آنها عموماً دانش آموزان خوب و زرنگی هستند.

16. اگر یکی از دانش آموزان کار خود را به خوبی در کلاس انجام نداده باشد احتمالاً ...

الف: او به سختی تلاش نکرده است.

ب: شما انگیزه لازم را برای او مهیا نکرده بودید. (-)

17. فرض کنید شما در یک کلاس و یا درس خاص به اندازه کافی موفق نبوده اید. دلیل این اتفاق ...

الف: می تواند نداشتن طرح درس مناسب باشد. (-)

ب: این است که دانش آموزان آن کلاس نسبت به کلاس دیگر از توانایی و استعداد کمتری برخوردارند.

18. اگر یکی از دانش آموزان به شما گفت: من می دانم که شما معلم خوبی هستید. احتمالاً ...

الف: شما یادگیری را برای او لذت بخش ساخته اید. (+)

ب: دانش آموزان معمولاً سعی می کنند پاچه خواری کنند تا معلم به آنها روی خوش نشان دهد.

19. فرض کنید که شما دریافته اید که بسیاری از دانش آموزان مشتاق هستند شما معلم آنها باشید. احتمالاً ...

الف: بسیاری از دانش آموزان احساس می کنند که شما از شخصیت خوب و مهربانی برخوردار هستید.

ب: شما بسیاری از دانش آموزان را برای یادگیری بهتر تشویق کرده اید. (+)

20. فرض کنید شما می خواهید به دانش آموزی که در درک مسأله ای مشکل دارد کمک کنید اما مشکل او جدی تر از این حرفهاست. این اتفاق ممکن است به این دلیل باشد که ...

الف: شما نمی توانید آن مسأله خوب برای او تشریح کنید. (-)

ب: آن دانش آموز، راهنمایی های افراد بزرگسال را به کار نمی بندد.

21. وقتی شما در می یابید که می توان یک درس را به آسانی برای تمام کلاس تدریس کرد، دلیل این اتفاق ...

الف: این است که شما می توانید اکثر دانش آموزان را در امر تدریس مشارکت دهید. (+)

ب: این است که موضوع درس برای تدریس آسان بوده است

22. وقتی دانش آموزی در کلاس، مطلبی را که شما چند هفته قبل گفته اید را به خاطر می آورد، این اتفاق ...

الف: معمولاً به دلیل آن است که بعضی از دانش آموزان، پتانسیل به یادآوری مطالب را به خوبی دارند.

ب: معمولاً به دلیل آن است که شما نکته قابل توجهی را برای آن دانش آموز ذکر کرده اید. (+)

23. فرض کنید شما با دانش آموزی کار می کنید که نمی تواند مفاهیم تدریس شده را به یاد بیاورد ولی یکدفعه همه چیز یادش می آید. دلیل افتادن این اتفاق احتمالاً این است که ....

الف: شما به صورت گام به گام و به صورت منظم مراحل درس را به او بازخورد داده اید. (+)

ب: آن دانش آموز معمولاً آنقدر روی موضوع کار می کند تا آنرا به یاد آورد.

24. زمانی که وقت زیادی را صرف جلب توجه دانش آموزان به درس جدید می کنید، معمولاً دلیل آن ...

الف: برنامه ریزی لازم را برای ارائه مطالب در زمان مناسب انجام نداده اید. (-)

ب: معمولاً دانش آموزان شما به سختی برانگیخته می شوند.

25. اگر یکی از دانش آموزان به شما بگوید که "شما یک معلم فرسوده هستید"، دلیل آن می تواند این باشد که

الف: آن دانش آموز در یادگیری مطالب دچار مشکل است.

ب: شما نتوانسته اید که به آن دانش آموز به اندازه کافی توجه کنید. (او را در کلاس نادیده گرفته بودید) (-)

26. زمانی که دانش آموزان شما از همان ابتدای تدریس به موضوع درس علاقه نشان می دهند،.....

الف: به دلیل آن است که دانش آموزان به طور کلی آن موضوع را جالب توجه می دانستند.

ب: به دلیل آن است که شما قادر بودید بیشتر دانش آموزان را درگیر موضوع و تدریس کنید. (+)

27. اگر شما متوجه شده اید که بیشتر دانش آموزان در کلاس، کارشان را به خوبی انجام می دهند، احتمال دارد که ...

الف: والدین آنها در منزل، پیگیر و حامی فعالیت های کلاس هستند.

ب: شما قادر بوده اید که انگیزه لازم برای سخت درس خواندن را به دانش آموزان بدهید. (+)

28. وقتی به نظر می رسد دانش آموزان در یادگیری مطلبی دچار مشکل شده اند، دلیل آن می تواند این باشد که

الف: شما تمایل واقعی به رفع آن مشکل ندارید.

ب: شما نمی توانید در دانش آموزان برای یادگیری مطلب جدید، ایجاد علاقه کنید. (-)

29. اگر یکی از والدین از شما به عنوان یک معلم انتقاد می کنند، احتمالاً دلیل آن می تواند این باشد که ....

الف: شما با آن دانش آموز در مورد انجام ندادن تکالیفی که به او داده اید مشکل دارید. (-)

ب: آن دانش آموز از نظر رشد و نمو، از آمادگی لازم برای انجام تکالیفش برخوردار نیست.

30. زمانی (در اوایل استخدام شدنتان) شما در مورد نحوه تدریس در کلاس، افسرده و نگران بودید، زیرا ...

الف: یادگیری را فرایندی مشکل برای بسیاری از دانش آموزان می پنداشتید.

ب: شما قادر نبودید انگیزه لازم را برای سخت درس خواندن به دانش آموزان بدهید. (-)

شرح آقای دکتر علی عسگری:

نکته:

گزینه های "(+)" میزان مسئولیت پذیری معلم نسبت به دانش آموزان را نشان می دهد. پاسخگویان به این پرسشنامه باید میزان موافقت خود را به صورت درصد بیان کنند. جمع گزینه های "الف" و "ب" باید عدد 100 باشد.

بلافاصله بعد از مطالعات رند (Rand study) که منتشر شد، گاسکی (Guskey) ابزاری

30 گویه ای ساخت که به سنجش احساس مسئولیت معلم نسبت به پیشرفت

تحصیلی دانش آموزان می پرداخت (گاسکی، 1981). از پاسخ دهندگان خواسته می شود که به هر گویه به صورت درصد به دو گزینه مطرح شده پاسخ دهند؛ یکی از گزینه ها به عواملی بر می گردد که علت بروز آن خود معلم است و گزینه دیگر به عواملی اشاره دارد که خارج از کنترل مستقیم معلم است. مطابق با توضیحات برگرفته شده از تئوری اسناد (واینر، 1979، 1992، 1994) (Weiner)، چهار دلیل برای موفقیت یا شکست پیشنهاد شده است: توانایی های تدریس ویژه و خاص، تلاش به کار رفته برای تدریس، دشواری کار و در نهایت شانس. جمع امتیازات داده شده به پرسشنامه احساس مسئولیت معلم نسبت به پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، نشان می دهد که معلم به چه میزان مسئولیت نتایج دانش آموزان را بر عهده می گیرد و همچنین دو خرده مقیاس نشان دهنده احساس مسئولیت درمورد موفقیت (+R) و شکست (-R) دانش آموزان است.

زمانی که گاسکی (1982، 1988) نتایج این پرسشنامه را با نتایج پرسشنامه کارآمدی معلم مقایسه کرد، متوجه شد که همبستگی مثبت و معنی داری بین کارآمدی معلم و احساس مسئولیت معلم در مورد موفقیت و یا شکست دانش آموزان وجود دارد. او همچنین گزارش کرده است که همبستگی درونی بالایی از 0.72 تا 0.81 میان احساس مسئولیت به صورت کلی و خرده مقیاس ها (موفقیت و شکست) وجود دارد. همچنین این خرده مقیاس ها به صورت مجزا بر احساس کارآمدی معلم تأثیر می گذارند (گاسکی، 1987). در کل، معلمانی که احساس مسئولیت بیشتری در مورد موفقیت دانش آموزان می کنند، به توانایی خود برای تأثیر مثبت بر موفقیت دانش آموزان اطمینان بیشتری دارند. احساس کارآمدی بیشتر با سطح بالایی از اطمینان معلم به توانایی های خودش در امر تدریس رابطه دارد (گاسکی، 1984). در بررسی

های انجام گرفته تا کنون هیچ تحقیق دیگری در مورد رابطه احساس مسئولیت معلم و احساس خودکارآمدی معلم انجام نشده است.

در این مقیاس اندازه گیری مسئولیت معلمان درباره نتایج کلی دانش آموزان مورد نظر است. دو انتخاب در هر مورد برای پاسخگویی ارائه می شود. چهار زمینه موفقیت یا شکست زیربنا است. ابزار دارای دو خرده مقیاس پاسخگویی برای پیشرفت و پاسخگویی برای شکست است.

با سپاس فراوان از آقای دکتر علی عسگری که با در اختیار گذاشتن نشانی ابزار و این برگردان دانش خود را با دیگران سهیم شده اند. نمره گذاری:

در نسخه انگلیسی گویه های دو خرده مقیاس "پیشرفت +R" و "شکست -R" مشخص شده اند.

در نسخه ای دامنه 100 امتیازی به دامنه ای 10 امتیازی تغییر داده شده است.

چگونگی دستیابی

This instrument can be found at: This instrument can be found at:

<http://anitawoolfolkhooy.com/instruments/>

منابع برای آگاهی بیشتر

<http://u.osu.edu/hoy.17/research/instruments/>

<http://u.osu.edu/hoy.17/publications/>

Guskey, T. (1981). Measurement of responsibility teachers assume for academic successes and failures in the classroom. *Journal of Teacher Education*, 32, 44-51.

<http://anitawoolfolkhoj.com/wp-content/uploads/2014/09/Respons-Stu-Achiev-25iwg5g.pdf>

